

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

ПОГОДЖЕНО

Командувач Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

03 липня 2020 року

Олександр СИРСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національного університету
оборони України імені Івана Черняхівського
генерал-лейтенант

03 липня 2020 року

Анатолій СИРОТЕНКО

ПРОГРАМА
КОМАНДНО-ШТАБНОГО КУРСУ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК (L-2)

Форма навчання очна

Строк навчання 6 місяців

КИЇВ – 2020

ПЕРЕДМОВА

Командно-штабний курс тактичного рівня Сухопутних військ (КШКСВ) – це навчальний курс для офіцерів Сухопутних військ Збройних Сил України.

Метою курсу є підготовка офіцерів для подальшого призначення на посади командирів батальйонів (дивізіонів), начальників родів військ і служб, офіцерів штабу, заступників командирів бригад Сухопутних військ. Курс орієнтований на вивчення порядку роботи посадових осіб під час підготовки та ведення бою (бойових дій) батальйону та бригади в операціях угруповань військ.

Програма курсу охоплює широкий спектр знань, якими повинен володіти офіцер, виконуючи обов'язки на посадах командира батальйону (дивізіону), начальника роду військ, офіцера штабу, начальника служби, заступника командира бригади.

У програмі міститься загальна інформація про курс та модулі, засвоєння яких є обов'язковою умовою для проходження курсу.

Науково-педагогічні та наукові працівники Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського готові надати повну підтримку слухачам КШКСВ в отриманні можливостей навчатися і розвиватися як воєнним професіоналам.

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСУ	4
МЕТОДОЛОГІЯ КУРСУ	6
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ	9
II. СТРУКТУРА КУРСУ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	11
III. БЮДЖЕТ ТА РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ	15
IV. ПЛАН-ПРОГРАМА КУРСУ	17
V. ГРАФІК-КАЛЕНДАР КУРСУ	62
VI. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	63
VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	64
VIII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	82

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСУ

Тривалість курсу

КШКСВ проводиться протягом 6 місяців.

Навчальні заняття проводяться у будні дні з понеділка до суботи (за винятком державних свят України).

Розрахункова тривалість курсу – 830 академічних годин (тривалість академічної години – 45 хвилин). Протягом навчального дня планується не більше 6 навчальних годин для проведення занять під керівництвом викладача. Під час проведення навчань, практичних занять за межами університету тривалість навчального дня може бути збільшена.

Для самостійних занять курсу у класі відводиться 343 навчальних години.

Курс передбачає резерв часу (25 навчальних годин) для підготовки до КШН, екзамену, або залучення слухачів у важливих позапрограмних заходах, які спрямовані на участь у практичних заходах підготовки Сухопутних військ ЗС України.

Остаточне корегування програми відображається у розкладах занять на тиждень.

Розпорядок дня

Понеділок– П'ятниця	Субота
08.30 – 08.50 Час для вирішення адміністративних питань	08.30 – 08.50 Час для вирішення адміністративних питань курсу
09.00 – 09.45 – перша година	09.00 – 09.45 – перша година
09.50 – 10.35 – друга година	09.50 – 10.35 – друга година
10.50 – 11.35 – третя година	10.50 – 11.35 – третя година
11.40 – 12.25 – четверта година	11.40 – 12.25 – четверта година
12.40 – 13.25 – п'ята година	12.40 – 13.25 – п'ята година
13. 30 – 14.15 – шоста година	13. 30 – 14.15 – шоста година
14.15 – 15.15 Обід	
15.15 – 16.00 – сьома година	
16.05 – 16.50 – восьма година	
16.55 – 17.40 – дев'ята година	
17.40 – 19.00 Гнучкий робочий час (вільний графік) / самостійна підготовка*	15.15 – 19.00 Гнучкий робочий час (вільний графік) / самостійна підготовка*

*- **Гнучкий робочий час (вільний графік)** може бути використаний для проведення інших навчальних та адміністративних заходів (час підготовки групи або вільний графік групи, додаткові заняття, вивчення рекомендованої літератури тощо).

Директор курсу може визначати пріоритети у проведенні занять у період з понеділка по п'ятницю (з 09.00 до 17.40). Самостійна підготовка у ці дні буде складати 33,3 % усього часу, передбаченого на роботу в аудиторії та може бути спланована як після обіду, так і до обіду.

Освітні рамки

Освітній підхід КШКСВ базується на методології активного навчання з дотриманням таких принципів:

Актуальність. Зміст навчання має бути безпосередньо пов'язаний з потребами, інтересами та особистими професійними питаннями слухачів.

Повага. Навчання краще досягається в середовищі, яке формують слухачі. Це середовище повинне: зменшити зовнішній вплив на слухачів; забезпечити повагу до усіх учасників освітнього процесу.

Відповідальність. Навчання може бути продуктивним лише при бажанні слухача вчитися. Курс повинен забезпечити слухачам можливість для того, щоб стати більш активними і відповідальними за своє власне навчання.

Взаємодія. Навчанню допомагає взаємодія з іншими, що, в свою чергу, сприяє співпраці, колективній роботі, підтримці та спрямовує слухачів до колективної роботи.

Реалізація. Слухачі повинні мати можливість закріплювати здобуті уміння та використовувати свої знання.

Президент курсу

Президент Курсу (ПК) є офіцером, обраним зі слухачів курсу. ПК – це “голос” слухачів, який представляє курс. ПК поширює інформацію для слухачів і виступає в якості координаційного центру у зборі корпоративного погляду курсу на важливі питання та передає думки академічному директору курсу (АДК). Він повинен доповідати про події на курсі. За відсутності ПК його обов'язки покладаються на командира першої навчальної групи

Командир навчальної групи

Командир навчальної групи (КомНГ) – це слухач групи, обраний куратором групи спільно зі слухачами навчальної групи.

КомНГ має завдання:

зовнішні – надає допомогу куратору групи (КГ), ПК та АДК в адміністративних та інших запланованих питаннях;

внутрішні – несе відповідальність за внутрішнє життя навчальної групи: координація соціальних, спортивних та інших видів діяльності за межами програми курсу. КомНГ складає графік чергування чергових навчальної групи.

Черговий навчальної групи

Черговий навчальної групи (ЧНГ) призначається з офіцерів-слухачів відповідно до графіку. Черговий навчальної групи відповідає за своєчасність початку і завершення навчальних занять, внутрішній порядок у навчальній аудиторії. ЧНГ доповідає викладачу про

готовність групи до проведення занять та попереджує викладача про час оголошення перерви та закінчення занять. По завершенні занять ЧНГ повинен забезпечити готовність аудиторії для інших занять.

Слухачі

Слухачі зобов'язані бути присутніми на всіх заходах курсу та готувати і своєчасно надавати усі визначені АДК, КГ, викладачами завдання. Можливість відсутності слухача на занятті визначається рішенням АДК за відповідним рапортом слухача.

Розклад занять на тиждень

Розклади занять на тиждень погоджуються з АДК та заздалегідь видаються у навчальні групи.

МЕТОДОЛОГІЯ КУРСУ

Загальні положення

Методологія викладання навчального матеріалу КШКСВ передбачає активну участь у навчанні та внесок усіх слухачів у загальні результати підготовки офіцерів. Результат підготовки слухачів КШКСВ залежить від ефективності усіх видів навчальних занять, що вимагає від слухачів обміну знаннями, досвідом з іншими. Від слухачів вимагається критично мислити, досліджувати складні процеси і явища, готувати і презентувати результати індивідуальної та колективної роботи.

Основні матеріали курсу обговорюються на лекціях, під час дискусій, у роботі груп, а також під час захисту індивідуальних і групових проєктів.

Форми навчання

Навчання на КШКСВ відбувається у двох основних формах:

Самостійна підготовка. Слухачам надається час для індивідуальної підготовки до занять, роботи над завданнями. Така форма навчання вимагає від слухачів самостійно планувати і управляти своїм часом.

Важливе місце у самостійній підготовці відводиться читанню (підготовчому та додатковому).

1. Підготовче читання. Підготовче читання є обов'язковим читанням, яке має бути здійснене до проведення окремих лекцій та роботи у групі. Вважається необхідним забезпечити слухачів більш глибоким і збалансованим розумінням навчального матеріалу (очікується, що під час самостійної підготовки слухачі можуть прочитати і засвоїти приблизно 20 сторінок за 1 годину).

2. Додаткове читання. Додаткове читання вважається цінним для отримання додаткового розуміння окремих аспектів вивчення матеріалів курсу. Повний перелік літератури для додаткового читання засвоїти у відведений програмою час вкрай складно, тому слухачі повинні визначити пріоритети щодо додаткового читання на основі індивідуальних здібностей та особистих вимог до професійного зростання.

Навчальні заняття. Для активізації освітнього процесу, забезпечення обміну знаннями слухачі КШКСВ працюють у кількох “групових форматах”.

Різні методи навчання потребують роботи в різних групах. Групи створюються максимально збалансованими за ознаками, досвідом тощо:

1. **Курс.** До навчальних заходів може бути залучений весь курс. Основна мета роботи в такому складі – узагальнення інформації після проведення різних заходів освітньої діяльності.

2. **Навчальна група.** Слухачі курсу розділяються на навчальні групи з фіксованим складом на час навчання. Кожна навчальна група складається з 16 слухачів. За кожною навчальною групою на весь час навчання закріплюється окрема навчальна аудиторія.

3. **Відділення.** Кожна навчальна група для проведення певних видів занять (командно-штабне навчання, воєнна гра тощо) може бути поділена на навчальні органи управління (управління батальйонів, штаби батальйонів тощо). Навчальне відділення складається з 8 офіцерів. Слухачі відділення призначаються для дій на посадах відповідно до розподілу посад, погодженими КГ.

Види занять

Під час проведення КШКСВ використовуються такі види занять:

Вид занять (скорочення)	Опис
Лекція (ЛЕК)	Презентація навчального матеріалу викладачем. Зазвичай завершується запитаннями та відповідями. Лекція, як правило, відповідає 1-му або 2-му рівням навчання і спрямована на надання слухачам базових знань або розуміння з даної теми.
Лекція-дискусія (ЛЕД)	Презентація навчального матеріалу, яка проводиться одним або декількома викладачами (запрошеними ораторами), після чого відбувається обговорення матеріалу лекції у групах. Висновки кожної групи представляються на пленарному засіданні з періодом запитань та відповідей. Лекція-дискусія зазвичай відповідає 2-му або 3-му рівням навчання і спрямована на розвиток аналітичних навичок і більш глибоких знань з даної теми.
Групове заняття (ГЗ)	Викладач пояснювально-лекційним методом викладає новий матеріал, методом опитування контролює засвоєння слухачами раніше вивченого матеріалу і домагається його закріплення, методом творчих рекомендацій спрямовує самостійну працю слухачів. Групове заняття являє собою своєрідне об'єднання елементів лекції, семінарського та практичного занять. Після засвоєння теоретичних положень слухачі можуть приступати до виконання практичних завдань.
Семінар (СЕМ)	Презентації результатів, які отримані в результаті індивідуальної або колективної роботи над заздалегідь визначеними питаннями. Під головуванням викладача. Цей вид заняття дає слухачам можливість представити результати своїх проєктів і отримати зворотний зв'язок. Мета – сприяння обміну думками, розвиток критичного мислення, досягнення вміння обмірковувати визначені питання. Семінар зазвичай відповідає 3-му або 4-му рівням навчання.
Групова вправа (ГВ)	Виконання слухачами обов'язків за певною посадою на фоні конкретної обстановки на основі вивченого раніше навчального матеріалу. Під час проведення ГВ слухачі можуть працювати поза звичайним розпорядком дня. Групові вправи зазвичай відповідають рівням навчання від 3-го до 6-го.
Практичне заняття з керівником	Діалог про хід виконання поставленого завдання між слухачами та викладачем. Практичне заняття з керівником зазвичай відповідає рівням навчання від 2-го до 6-го.

Вид занять (скорочення)	Опис
(ПЗК)	

Рівні навчання

КШКСВ спрямований на навчання в когнітивній (пізнавальній) галузі. Когнітивні та емоційні галузі свого часу були ідентифіковані доктором Беньяміном Блумом як засіб розмежування різних аспектів навчання.

Когнітивна область включає знання та розвиток інтелектуальних навичок. Блум розділив когнітивну область на шість основних категорій (таксономія Блума), щоб проілюструвати засоби прогресування навчання:

Рівень	Бажаний рівень навчання	Дієслова, які характеризують рівень	Пояснення
1 Знати	знання визначається як запам'ятовування (нагадування) раніше отриманої інформації	упорядковувати, визначати, копіювати, помічати, складати перелік, запам'ятовувати, називати, наказувати, розпізнавати, пов'язувати, нагадувати, повторювати, відтворювати, записувати	Знання – це визнання або відтворення відомої інформації
2 Розуміти	розуміти зміст інформаційних матеріалів	класифікувати, описувати, обговорювати, пояснювати, висловлювати, ідентифікувати, вказувати, знаходити, розпізнавати, звітувати, переглядати, повторювати, вибирати, перекладати	Розуміння означає, що дана інформація може бути перекладена іншими словами, що вимагає перекомпіляції змісту
3 Застосувати	можливість відтворювати інформацію в будь-якій ситуації, якщо це необхідно, і використовувати її природно без подальших інструкцій	застосовувати, вибирати, використовувати, писати, демонструвати, драматизувати, застосовувати, ілюструвати, тлумачити, діяти, практикувати, розраховувати, малювати, вирішувати	Застосування означає здатність використовувати знання в нових ситуаціях або для вирішення нових і невідомих проблем
4 Аналізувати	можливість розділити інформацію на її частини і пояснити зв'язок між цими частинами	аналізувати, оцінювати, критикувати, запитувати, обчислювати, тестувати, визначати категорії, порівнювати, диференціювати, розрізняти, відрізняти, вивчати	Аналіз є першим кроком до більш незалежного вирішення проблем для абсолютно нових і невідомих проблем.
5 Синтезувати	поєднати частини, щоб сформулювати нові структури (план операції, промова тощо)	організовувати, скликати, збирати, складати, конструювати, створювати, розробляти, формулювати, керувати, організовувати, планувати, готувати, пропонувати, встановлювати, писати	Синтез проводиться на основі результатів аналізу і закінчується формулюванням абсолютно нової єдності раніше невідомої інформації

Рівень	Бажаний рівень навчання	Дієслова, які характеризують рівень	Пояснення
6 Оцінити	бути в змозі прийняти рішення по справі, оцінюючи різні думки, поєднуючи використання, знання, розуміння, аналіз і синтез	визначати якість, сперечатися, оцінювати, додавати, обирати, порівнювати, захищати, підраховувати, судити, передбачати, вираховувати, вибирати, підтримувати, визначати вартість.	Оцінити, що рішення базується на явно сформульованих критеріях.

Куратор групи

Куратор групи (КГ) є викладачем, призначеним для конкретної групи, який відіграє основну роль у сприянні розвитку слухачів відповідно до цілей курсу. Роль КГ – наставник офіцерів-слухачів. КГ контролює та оцінює успішність слухачів.

КГ безпосередньо підпорядковується АДК.

Як правило, КГ призначається на час навчання. Приблизно в середині курсу ДК може розглянути можливість перепризначення КГ, якщо це вважатиметься необхідними для досягнення більшої об'єктивності у оцінці слухачів або для того, щоб дозволити слухачам сприймати різні стилі викладання.

КГ – каталізатор, який повинен надихати на роботу та бути джерелом професійного і людського досвіду, знань та навичок. КГ керуватиме групою на “мінімальному рівні”. Мета полягає в тому, щоб брати на себе управління як можна менше, тобто намагатися не втручатися і не пропонувати готові рішення.

Натомість, КГ контролюватимуть і надихатимуть на роботу офіцерів навчальної групи, концентруючи увагу на тому, що кожен з них зможе успішно завершити навчання лише тоді, коли викладачі зроблять висновок, що слухачі будуть спроможні приймати рішення особисто.

Всі КГ беруть участь у оцінці слухачів.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ

Удосконалення програми КШКСВ є безперервним процесом, що включає перегляд поточної програми курсів, розроблення та уточнення навчальних матеріалів, затвердження змін, а також розроблення та розповсюдження матеріалів курсу.

Завдання викладачів КШКСВ – прагнути зробити навчальну програму більш ефективною, оновленою, гнучкою.

Оцінка та перевірка

Для оцінювання досягнень слухачів створений процес оцінювання курсу. Оцінка забезпечує ефективність проведення навчального курсу.

Курс є ефективним в тій мірі, в якій слухач досягає поставлених цілей навчання.

Дані щодо оцінки або зворотного зв'язку можуть бути отримані із записів про успішність слухачів у відповідних журналах.

Процес оцінювання

З метою удосконалення та розвитку КШКСВ існує система зворотного зв'язку та оцінки, в якій беруть участь слухачі, ДК, зовнішні установи та окремі особи, які беруть участь у навчанні. Це гарантує, що зміни, які будуть потрібні в короткостроковій, а також у довгостроковій перспективі, будуть враховані.

Відгуки слухачів

Наприкінці тижня, модуля або навчального курсу кожен слухач повинен надати індивідуальний відгук. КомНГ відповідає за організацію опитування та збір даних (у письмовому вигляді або у системі дистанційного навчання), повідомляє ДК про важливі питання, якщо необхідно, для подальшого розгляду наприкінці курсу. Мета полягає в тому, щоб встановити, якою мірою цілі та завдання були досягнуті, та визначити, якою мірою педагогічна діяльність повинна підтримуватися, вдосконалюватися або змінюватися.

Наприкінці КШКСВ слухачам пропонується надати офіційний детальний письмовий відгук. Вказівки для підготовки такого звіту будуть надані АДК. Відповідальність за організацію та написання огляду буде покладено на ПК при підтримці КомНГ.

Викладачі

Викладачі, які беруть участь у плануванні та реалізації освітнього процесу, подають звіт щодо результатів спостереження за проведенням визначених занять, а також інших навчальних заходів.

Директори модулів (ДМ) відіграють ключову роль у розробленні матеріалів модулів.

Вони повинні:

готувати необхідні запитання і матеріали, необхідні для проведення зворотного зв'язку;

збирати та аналізувати відгуки слухачів, тести, інші завдання під час модуля;

представити свої висновки та рекомендації АДК;

підготувати Звіт про результати вивчення матеріалів модуля, коментуючи обсяг досягнутих цілей і завдань, та дати рекомендації щодо змін цілей, завдань, розподілу часу.

Звіт про оцінювання курсу

На основі відгуків слухачів та Звітів про результати вивчення матеріалів модуля, АДК робить Звіт про оцінку курсу.

Процес внутрішньої звітності у поєднанні з будь-якими звітами про перевірку є важливими факторами для вдосконалення КШКСВ. Зміни, які необхідно буде внести до майбутнього КШКСВ, реалізуються АДК.

Огляд роботи слухачів

АДК та КГ проводять регулярні зустрічі для обговорення прогресу та результатів роботи слухачів. КГ проводять бесіди зі слухачами, надають поради та рекомендації щодо необхідних удосконалень, визначають теми, на яких слід зосередитися, і, якщо необхідно, розробляють індивідуальний план для управління розвитком. Цей регулярний огляд полегшує виявлення випадків недостатньої ефективності та прогресу, а також вжиття своєчасних коригувальних дій для того, щоб підвищити шанси слухача на досягнення прохідного рівня до кінця курсу.

Проміжні та підсумкові звіти готуються КГ. Вони розглядаються на семінарах з оцінювання в середині та наприкінці курсу і затверджуються АДК.

Після завершення КШКСВ слухачі отримують сертифікат, який відображає ефективність роботи слухачів протягом всього курсу.

II. СТРУКТУРА КУРСУ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

КОМАНДНО-ШТАБНИЙ КУРС ТАКТИЧНОГО РІВНЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК (L-2)			
I. МОДУЛЬ М1 – ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА	II. МОДУЛЬ М2 – НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА	III. МОДУЛЬ М3 – ЛІДЕРСТВО	IV. МОДУЛЬ М4 – ПОВСЯКДЕННА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ
694 години	30 годин	60 годин	40 годин

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Розуміти теоретичні положення основ воєнного мистецтва та загальної тактики.

Уміти планувати дії бригади (батальйону) в основних видах бою з урахуванням досвіду операції об'єднаних сил (антитерористичної операції), історії війн і воєнного мистецтва (у тому числі за оперативним стандартами НАТО).

Уміти управляти підлеглими силами та засобами під час виконання бойових завдань.

Розуміти порядок функціонування систем міжнародної та національної безпеки, зовнішньої та безпекової політики держави як рамок для розвитку і застосування Збройних Сил демократичної країни.

Знати основи міжнародного гуманітарного права.

Знати основи філософії військового лідерства та стратегічних комунікацій.

Розуміти психологічні аспекти діяльності офіцера-лідера.

Розуміти правові основи діяльності Збройних Сил України.

Уміти ефективно використовувати військову риторику в процесі виконання службових обов'язків.

Розуміти основи бойової підготовки, бойової та мобілізаційної готовності військової частини.

Знати основи організації адміністративної та фінансово-господарської діяльності військової частини.

I. МОДУЛЬ М1 – ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА

Мета:

Забезпечення розуміння офіцерами теоретичних положень основ воєнного мистецтва та загальної тактики. Набуття офіцерами умінь планувати дії бригади (батальйону) в основних видах бою з урахуванням досвіду операції об'єднаних сил (антитерористичної операції), історії війн і воєнного мистецтва (у тому числі за оперативним стандартами НАТО). Набуття офіцерами умінь управляти підлеглими силами та засобами під час виконання бойових завдань.

Зміст: модуль М1 містить 10 блоків

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
100	Вступ до курсу	6	1
101	Основи воєнного мистецтва	72	2
102	Специфічні питання у роботі фахівців родів військ Сухопутних військ під час підготовки та у ході ведення загальновійськового бою	60	3
103	Розташування на місці та марш батальйону	36	3
104	Оборонний бій батальйону	48	3
105	Наступальний бій батальйону	42	3
	КШН № 1, залік, співбесіда	36, 3, 3	3
106	Розташування на місці та комбіноване пересування бригади	60	3
107	Оборонний бій бригади	108	3
108	Наступальний бій бригади	112	3
109	Стабілізаційні дії бригади	66	3
	КШН №2, екзамен	30, 6	3

Директори модуля: полковник Шерихов І.В. (доцент кафедри Сухопутних військ), полковник Філюнкін Є.В. (старший викладач кафедри Сухопутних військ)

Тривалість модуля: 704 години

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні працівники та представники органів військового управління СВ Збройних Сил України.

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами практичних занять (групових вправ), захисту есе, за результатами виконання обов'язків під час проведення навчання (рівня батальйон), заліку з батальйонної тематики, за результатами виконання обов'язків під час проведення командно-штабного навчання (рівня бригада), екзамену з бригадної тематики.

II. МОДУЛЬ М2 – НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА

Мета:

Забезпечення розуміння слухачами порядку функціонування систем міжнародної та національної безпеки, зовнішньої та безпекової політики держави як рамок для розвитку і застосування Збройних Сил демократичної країни.

Поглибити знання слухачів з питань міжнародного гуманітарного права.

Зміст: модуль М2 містить 3 блоки

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
201	Міжнародна безпека	8	1
202	Національна безпека	16	2
203	Міжнародне гуманітарне право	6	1

Директор модуля: полковник Панкратов Євген Євгенович (заступник начальника кафедри стратегії національної безпеки та оборони)

Тривалість модуля: 30 годин

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні та наукові працівники університету, представники органів військового управління

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та захисту індивідуальних і групових проєктів.

III. МОДУЛЬ М3 – ЛІДЕРСТВО

Мета:

Поглибити знання слухачів з питань філософії військового лідерства та стратегічних комунікацій.

Забезпечення розуміння слухачами психологічних аспектів діяльності офіцера-лідера, правових основи діяльності Збройних Сил України.

Набуття офіцерами умінь ефективно використовувати військову риторику в процесі виконання службових обов'язків.

Зміст: модуль М3 містить 4 блоки

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
301	Філософія військового лідерства у контексті глобальних змін	16	1

302	Військова риторика у професійній діяльності офіцера-лідера	18	3
303	Психологічні аспекти діяльності офіцера-лідера	14	2
304	Основи стратегічних комунікацій	12	2

Директор модуля: полковник Ковальчук О.П. (заступник начальника кафедри суспільних наук гуманітарного інституту)

Тривалість модуля: 60 годин

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні та наукові працівники університету, представники органів військового управління

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та захисту індивідуальних проектів (есе).

IV. МОДУЛЬ М4 – ПОВСЯКДЕННА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Мета:

Забезпечення розуміння слухачами основ бойової підготовки, бойової та мобілізаційної готовності військової частини.

Поглибити знання слухачів з питань адміністративної та фінансово-господарської діяльності військової частини.

Зміст: модуль М4 містить 3 блоки

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
401	Бойова підготовка військової частини	14	2
402	Бойова та мобілізаційна готовність військової частини	16	2
403	Адміністративна та фінансово-господарська діяльність військової частини	10	1

Директор модулю: полковник Георгадзе О.А. (професор кафедри керівництва військами (силами) в мирний час)

Тривалість модулю: 40 годин

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні та наукові працівники університету, представники органів військового управління

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та диференційованого заліку.

III. БЮДЖЕТ ТА РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

ЗВЕДЕНІ ДАНІ З БЮДЖЕТУ ЧАСУ НА НАВЧАЛЬНИЙ КУРС (В АКАДЕМІЧНИХ ГОДИНАХ)

Етапи навчання	Кількість годин		
	загальна	під керівництвом викладача	на самостійну роботу
Модуль I	1007	694	313
Блок 100	9	6	3
Блок 101	111	72	39
Блок 102	87	60	27
ВІПП	6	6	-
Блок 103	51	36	15
Блок 104	66	48	18
Блок 105	60	42	18
КШН-1	45	36	9
Залік	9	3	6
Співбесіда	3	3	-
Блок 106	84	60	24
Блок 107	153	108	45
Блок 108	157	112	45
Блок 109	96	66	30
КШН-2	55	30	25
Екзамен	15	6	9
Модуль II	42	30	12
Блок 201	11	8	3
Блок 202	22	16	6
Блок 203	9	6	3
Модуль III	87	60	27
Блок 301	22	16	6

	Блок 302	27	18	9
	Блок 303	20	14	6
	Блок 304	18	12	6
	Модуль IV	55	40	15
	Блок 401	19	14	5
Етапи навчання	Кількість годин			
	загальна	під керівництвом викладача	на самостійну роботу	
	Блок 402	22	16	6
	Блок 403	14	10	4
	ЗА КШКСВ	1191	824¹	367²

¹ З урахуванням вихідних днів та державних свят на курс виділяється 137 навчальних днів тривалістю по 6 академічних годин та додатково 2 години для завершення вивчення блоку 109 ($137 \cdot 6 + 2 = 822 + 2 = 824$ академічних години).

² Протягом курсу самостійна підготовка може бути проведена протягом 115 днів (по 3 години), окрім цього передбачено 2 дні (по 6 годин) на підготовку до есе, екзамену та 10 годин на підготовку до КШН-2. Всього – 367 годин самостійної підготовки, передбаченої розпорядком дня.

IV. ПЛАН-ПРОГРАМА КУРСУ

V. ГРАФІК-КАЛЕНДАР КУРСУ

VI. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Вхідний контроль проводиться у перший день курсу шляхом відповіді на тестове завдання за тематикою тактики дій батальйону (дивізіону) впродовж 45 хвилин.

Вхідний контроль з фізичної підготовки проводиться у перший день курсу відповідно до вимог розділу VIII.

Поточний контроль проводиться під час всіх видів занять у формі: контрольних опитувань, літучок, співбесід з окремих питань. Засоби поточного контролю: тестові завдання, теми виступів на семінарах, круглих столах та групових і практичних заняттях. Оцінка роботи слухача під час вивчення модуля обчислюється як відсоток середньої оцінки слухача за заняття, що передбачають оцінювання, від максимально можливої середньої оцінки за ці заняття.

Підсумковий контроль за модуль здійснюється проведенням презентації письмових робіт, захисту індивідуальних і колективних проектів, заліку, екзамену.

Підсумковий контроль за Модуль М1ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА здійснюється проведенням екзамену. Під час виставлення оцінки за екзамен враховуються результати захисту есе, командно штабних навчань №1 та №2, заліку за батальйонною тематикою, а також результати поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль М2НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА здійснюється шляхом захисту індивідуальних і групових проектів. Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль М3ЛІДЕРСТВО здійснюється проведенням захисту індивідуальних проектів. Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль М4ПОВСЯКДЕННА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ здійснюється проведенням диференційованого заліку. Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Оцінки за контрольні заходи виставляються за 100-бальною шкалою.

Загальна оцінка за курс виставляється за оцінками, отриманими слухачами за кожний модуль (дольова частка оцінки кожного модулю враховується виходячи з часу, виділеного на вивчення відповідного модулю).

Слухач, який під час вхідного контролю з фізичної підготовки отримав незадовільну оцінку, має можливість покращити свій результат протягом першого місяця навчання на курсі. Якщо слухач отримав незадовільну оцінку з фізичної підготовки під час повторного контролю, або отримав менше 50 балів за результатами проходження модуля, складання есе, заліку чи екзамену – він відраховується з курсу.

VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

VIII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Фізична підготовка на курсі організується та проводиться у формі самостійної роботи (індивідуальних фізичних тренувань) та контрольних заходів.

Самостійна робота слухачів організується та проводиться під керівництвом АДК за участю викладачів кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту або самостійно. Основу самостійної роботи складають індивідуальні фізичні тренування (у час, визначений розкладом занять, не менше 3 год. на тиждень, у години самостійної підготовки), на яких вдосконалюються уміння та навички у виконанні вправ фізичної підготовки, а також використовуються різноманітні підготовчі та допоміжні вправи, прийоми та дії. За власним бажанням слухачі мають право займатися фізичними вправами у позаслужбовий час, використовуючи об'єкти навчально-спортивної бази університету (відповідно до графіку їх роботи).

Контрольні заходи включають в себе здійснення вхідного, поточного та підсумкового видів контролю, які проводяться в перший тиждень, другий та останній місяці навчання. **За результатами поточного контролю приймається рішення щодо спроможності слухача виконати нормативи фізичної підготовленості та доцільності його подальшого навчання.**

Програма перевірки рівня фізичної підготовленості слухачів курсу складається із трьох (двох) вправ, відповідно до вимог діючої Наставови з фізичної підготовки в Збройних силах України, характеризують різні фізичні якості та оцінюються за другою категорією за рівнем вимог до їх фізичної підготовки.

Для виконання нормативів з фізичної підготовленості слухачі, відповідно з їх віком, розподіляються на групи:

Вікові групи	Чоловіки	Жінки
перша	до 25 років	до 25 років
друга	до 30 років	до 30 років
третья	до 35 років	до 35 років
четверта	до 40 років	до 40 років
п'ята	до 45 років	до 45 років
шоста	до 50 років	понад 45 років
сьома	понад 50 років	-

Слухачам за виконання фізичних вправ нараховуються бали відповідно до Таблиць нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки.

ТАБЛИЦЯ

нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки для військовослужбовців чоловіків

Бали	Підтягування на перекладині	Згинання і розгинання рук в упорі на брусах*	Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м***
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гирі 16 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гирі 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гирі 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гирі 24 кг					
				№3	№6	№6а	№4	№5	№4	№5	№4					
кількість разів											хв.сек			сек		
50	30	30	50	25	80	30	70	20	80	25	90	11.10	6.45	3.10	12.0	24.5
49	29		49									11.15	6.50	3.11	12.1	24.6
48	28	29	48	24	78	29	68	19	78	24	88	11.20	6.55	3.12	12.2	24.7
47	27		47									11.25	7.00	3.13	12.3	24.8
46	26	28	46	23	76	28	66	18	76	23	86	11.30	7.05	3.14	12.4	24.9
45	25		45									11.35	7.10	3.15	12.5	25.0
44	24	27	44	22	74	27	64	17	74	22	84	11.40	7.15	3.16	12.6	25.1
43	23		43									11.45	7.20	3.17	12.7	25.2
42	22	26	42	21	72	26	62	16	72	21	82	11.50	7.25	3.18	12.8	25.3
41	21		41									11.55	7.30	3.19	12.9	25.4
40	20	25	40	20	70	25	60	15	70	20	80	12.00	7.35	3.20	13.0	25.5
39	19		39									12.05	7.40	3.22	13.1	25.6
38	18	24	38	19	68	24	58	14	68	19	78	12.10	7.45	3.24	13.2	25.7
37	17		37									12.15	7.50	3.26	13.3	25.8
36	16	23	36	18	66	23	56	13	66	18	76	12.20	7.55	3.28	13.4	25.9

Бали	Підтягування на перекладині	Згинання і розгинання рук в упорі на брусах*	Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10х10 м**
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гирі 16 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гирі 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гирі 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гирі 24 кг					
				№3	№6	№6а	№4	№5	№4	№5	№4					
кількість разів											хв.сек			сек		
35	15		35									12.25	8.00	3.30	13.5	26.0
34		22	34	17	64	22	54	12	64	17	74	12.30	8.05	3.32	13.6	26.1
33	14		33									12.35	8.10	3.34	13.7	26.2
32		21	32	16	62	21	52	11	62	16	72	12.40	8.15	3.36	13.8	26.3
31	13		31									12.45	8.20	3.38	13.9	26.4
30		20	30	15	60	20	50	10	60	15	70	12.50	8.25	3.40	14.0	26.5
29	12		29									12.55	8.30	3.45	14.1	26.6
28		19	28	14	58	19	48		58	14	68	13.00	8.35	3.50	14.2	26.7
27	11		27					9				13.05	8.40	3.55	14.3	26.8
26		18	26	13	56	18	46		56	13	66	13.10	8.45	4.00	14.4	26.9
25	10		25									13.15	8.50	4.04	14.5	27.0
24		17	24	12	54	17	44	8	54	12	64	13.20	8.55	4.08	14.6	27.2
23	9		23									13.25	9.00	4.12	14.7	27.4
22		16	22	11	52	16	42		52	11	62	13.30	9.05	4.16	14.8	27.6
21	8		21					7				13.35	9.10	4.20	14.9	27.8
20		15	20	10	50	15	40		50	10	60	13.40	9.15	4.24	15.0	28.0
19	7		19		48		38		48		58	13.45	9.20	4.28	15.2	28.2
18		14	18	9	46	14	36	6	46	9	56	13.50	9.25	4.32	15.4	28.4
17	6		17		44		34		44		54	13.55	9.30	4.36	15.6	28.6
16		13	16	8	42	13	32		42	8	52	14.00	9.35	4.40	15.8	28.8
15	5		15		40		30	5	40		50	14.10	9.40	4.44	16.0	29.0
14		12	14	7	38	12	28		38	7	48	14.20	9.45	4.48	16.1	29.2

Бали	Підтягування на перекладині	Згинання і розгинання рук в упорі на брусах*	Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10х10 м**
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гири 16 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 16 кг	Ривок гири 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гири 24 кг	Піднімання двох гир по довгому циклу 24 кг	Ривок гири 24 кг					
				№3	№6	№6а	№4	№5	№4	№5	№4					
кількість разів											хв.сек			сек		
13			13		36		26		36		46	14.30	9.50	4.52	16.2	29.4
12	4	11	12	6	34	11	24	4	34	6	44	14.40	9.55	4.56	16.3	29.6
11			11		32		22		32		42	14.50	10.00	5.00	16.4	29.8
10		10	10	5	30	10	20		30	5	40	15.00	10.05	5.10	16.5	30.0
9	3	9	9		28	9	18	3	28		38	15.10	10.10	5.20	16.6	30.2
8		8	8	4	26	8	16		26	4	36	15.20	10.15	5.30	16.7	30.4
7		7	7		24	7	14		24		34	15.30	10.20	5.40	16.8	30.6
6	2	6	6	3	22	6	12	2	22	3	32	15.40	10.25	5.50	16.9	30.8
5		5	5		20	5	10		20		30	15.50	10.30	6.00	17.0	31.0
4		4	4	2	18	4	8		18	2	28	16.00	10.35	6.10	17.2	31.2
3	1	3	3		16	3	6	1	16		26	16.10	10.40	6.20	17.4	31.4
2		2	2	1	14	2	4		14	1	24	16.20	10.45	6.30	17.6	31.6
1		1	1		12	1	2		12		22	16.30	10.50	6.40	17.8	31.8

Примітка: * - вправа на заміну для визначення рівня розвитку сили;

** - вправа на заміну для визначення рівня розвитку швидкості.

ТАБЛИЦЯ
нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки для
військовослужбовців-жінок

Бали	Ривок гири 8 кг*				Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Комплексна силова вправа	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м**				
	до 50 кг	до 60 кг	до 70 кг	>70 кг									
	№ 5	№ 5	№ 5	№ 5						№ 6а	№ 7	№ 10	№ 14
	разів	разів	разів	разів						разів	разів	хв. сек	сек
40	40	44	48	52	30	60	3.45	15,0	29,0				
39						59	3.48	15,2	29,2				
38	38	42	46	50	29	58	3.51	15,4	29,4				
37						57	3.54	15,6	29,6				
36	36	40	44	48	28	56	3.57	15,8	29,8				
35						55	4.00	16,0	30,0				
34	34	38	42	46	27	54	4.04	16,1	30,2				
33						53	4.08	16,2	30,4				
32	32	36	40	44	26	52	4.12	16,3	30,6				
31						51	4.16	16,4	30,8				
30	30	34	38	42	25	50	4.20	16,5	31,0				
29						49	4.24	16,6	31,2				
28	28	32	36	40	24	48	4.28	16,7	31,4				
27						47	4.32	16,8	31,6				
26	26	30	34	38	23	46	4.36	16,9	31,8				
25						45	4.40	17,0	32,0				
24	24	28	32	36	22	44	4.44	17,1	32,2				
23						43	4.48	17,2	32,4				
22	22	26	30	34	21	42	4.52	17,3	32,6				
21						41	4.56	17,4	32,8				
20	20	24	28	32	20	40	5.00	17,5	33,0				
19						39	5.05	17,6	33,2				
18	18	22	26	30	18	36	5.10	17,7	33,4				

Бали	Ривок гирі 8 кг*				Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Комплексна силова вправа	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м**				
	до 50 кг	до 60 кг	до 70 кг	>70 кг									
	№ 5	№ 5	№ 5	№ 5						№ ба	№ 7	№ 10	№ 14
	разів	разів	разів	разів						разів	разів	хв. сек	сек
17					17	34	5.15	17,8	33,6				
16	16	20	24	28	16	32	5.20	17,9	33,8				
15					15	30	5.25	18,0	34,0				
14	14	18	22	26	14	28	5.30	18,1	34,1				
13					13	26	5.35	18,2	34,2				
12	12	16	20	24	12	24	5.40	18,3	34,3				
11					11	22	5.45	18,4	34,4				
10	10	14	18	22	10	20	5.50	18,5	34,5				
9					9	18	5.55	18,6	34,6				
8	8	12	16	20	8	16	6.00	18,7	34,7				
7					7	14	6.10	18,8	34,8				
6	6	10	14	18	6	12	6.20	18,9	35,0				
5					5	10	6.30	19,0	35,1				
4	4	8	12	16	4	8	6.40	19,1	35,2				
3					3	6	6.50	19,2	35,3				
2	2	3	4	5	6	7	7.00	19,3	35,4				
1	2	6	10	14	2	4	7.10	19,4	35,5				

Примітка: * - вправа на заміну для визначення рівня розвитку сили;

** - вправа на заміну для визначення рівня розвитку швидкості.

У кожній вправі визначено мінімальний пороговий рівень. За невиконання порогового рівня у будь-якій вправі військовослужбовець (крім 7 вікової групи) з фізичної підготовленості оцінюється “незадовільно”.

Слухачі з вагою понад 80 кг та ростом понад 180 см, а також військовослужбовці-жінки мають право вибору вправи на розвиток сили (табл.3). Слухач, що не виконав одну з призначених вправ або усунувся від перевірки без поважної причини, з фізичної підготовленості оцінюється “незадовільно”. За неможливості виконати вправу з будь-яких причин, що підтверджується відповідними документами (актами), військовослужбовцю надається можливість вибору вправи для заміни, що визначає ту саму спрямованість з визначеного переліку вправ (чи альтернативна вправа відповідно до наказу НУ №168 від 04.06.2019 Про затвердження Положення про організацію фізичної підготовки зі слухачами з обмеженими функціональними можливостями за показниками фізичного стану) (табл. 3).

ПЕРЕЛІК
фізичних вправ за вибором слухачів

Категорії військовослужбовців	Вправи на силу	
	чоловіки	жінки
1 категорія		
Офіцери 1-2 вікової групи	№ 3 (4)*	№ 7 (5)**
Офіцери 3-4 вікової групи	№ 3 (5)*	№ 7 (5, 6a)**
Офіцери 5-6 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	
Офіцери 7 вікової групи	№ 3-6a**	
2 категорія		
Офіцери 3 вікової групи	№ 3 (5)*	№ 7 (5, 6a)**
Офіцери 4-5 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	
Офіцери 6-7 вікової групи	№ 3-6a**	
3 категорія		
Офіцери 4 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	№ 7 (6a)**
Офіцери 5 вікової групи	№ 3 (5, 6, 6a)*	
Офіцери 6-7 вікової групи	№ 3-6a**	

Примітка:

* вправа за вибором для слухачів вагою понад 80 кг та ростом понад 180 см;

** вправа за вибором.

У разі звільнення слухача за станом здоров'я від виконання однієї із вправ на силу або витривалість, його фізична підготовленість оцінюються не вище “задовільно”, за умови, що за інші вправи набрано суму балів на оцінку не менше “задовільно”.

Оцінка фізичної підготовленості слухачів складається із суми балів за виконання всіх призначених для перевірки вправ і визначається відповідно до Таблиці нормативів оцінки фізичної підготовленості (табл. 4).

ТАБЛИЦЯ
нормативів для визначення рівня фізичної підготовленості слухачів

Категорії військовослужбовців	Пороговий рівень	Для військовослужбовців чоловіків					
		Оцінка з 3-х вправ			Оцінка з 2-х вправ		
		за національною системою / за 100 бальною системою			за національною системою / за 100 бальною системою		
		5 / 90-100	4 / 65-89	3 / 50-64	5 / 90-100	4 / 65-89	3 / 50-64
Особи офіцерського складу 2 вікової групи (до 30 років)							
1 категорії	14	95	85	70	65	55	45
2 категорії	13	90	80	65	60	50	40
Особи офіцерського складу 3 вікової групи (до 35 років)							
1 категорії	13	90	80	65	60	50	40
2 категорії	12	85	75	60	55	45	35
Особи офіцерського складу 4 вікової групи (до 40 років)							
1 категорії	12	85	75	60	55	45	35
2 категорії	11	80	70	55	50	40	30
3 категорії	10	75	65	50	45	35	25
Особи офіцерського складу 5 вікової групи (до 45 років)							
1 категорії	10	80	70	55	50	40	30
2 категорії	9	75	65	50	45	35	25
3 категорії	8	70	60	45	40	30	20
Особи офіцерського складу 6 вікової групи (до 50 років)							
1 категорії	9	75	65	50	45	35	25
2 категорії	8	70	60	45	40	30	20
3 категорії	7	65	55	40	35	25	15
Особи офіцерського складу 7 вікової групи (понад 50 років)							
1 категорії	-	70	60	45	40	30	20
2 категорії	-	65	55	40	35	25	15
3 категорії	-	60	50	35	30	20	10
Для військовослужбовців-жінок							